XVI-ik évfolyam. 52-ik szám. Kőszeg, 1896. deczember 25-én.

KŐSZEG ÉS VIDÉKE

Szépirodalmi, társadalmi, és közgazdasági hetilap.

Megjelenik hetenkint egyszer, vasárnapon.

Előfizetési ár: Egész évre 4 frt = 8 korona, félévre 2 frt = 4 korona, negyedévre 1 frt = 2 korona. Egyes szám ára 10 kr. — 20 fillér.

Felelős szerkesztő: WITTINGER ANTAL. Kiadó és laptulajdonos: FEIGL GYULA.

Előfizetési pénzek és reclamátiók a kiadóhoz, Feigl Gyula nyomdászhoz (városkör 81) Nyilttér sora 40 fr. — Hirdetések nagys. szerint.

Fölhivás előfizetésre

a „KŐSZEG ÉS VIDÉKE“ 1897. évfolyamára.

A „KŐSZEG ÉS VIDÉKE“ ujévkor XVII. évfolyamába lép.

Bátran elmondhatjuk, hogy megfeszitett szorgalmunk és iparkodásunk által e lapot, Kőszegnek ez egyetlen magyar ujságát, mindjobban emeltük s a közönség szolgálatában mindig helyt állottunk. A közönség érdekeit ezentúl is minden irányban teljesen függetlenül fogjuk képviselni s a nehéz küzdelemben csupán az igazság, tárgyilagosság és tisztesség vezetendi tollunkat.

Törekvésünknek, fáradozásunknak azonban csak úgy lesz eredménye, ha a t. közönség szives támogatását a jövőben sem vonja meg tőlünk. Éppen azért teljes bizalommal fordulunk az ujév közeledtével a t. közönséghez, arra kérve, hogy bizalmával és jóindulatával továbbra is ajándékozzon meg bennünket.

A „Kőszeg és Vidéke“ előfizetési ára:

Egy évre 4 frt.

Félévre 2 frt. Negyedévre 1 frt.

Az előfizetési pénzek és hirdetések Feigl Gyula kiadótulajdonos czimére küldendők.

A „Kőszeg és Vidéke“

szerkesztősége és kiadóhivatala.

Karácsony ünnepén.

A szeretet és a békesség ünnepe van ma. A természet csendesen aluszsza hosszu téli álmát s nyugodt, néma, zajtalan hangulat borul a keresztény világra, mely Megváltója születésének emlékeit ünnepli. Az éjféli misére konduló harang szava, mint rejtelmes túlvilági zene csendül meg füleinkben, hirdetve az elmult idők küzdelmeinek szivünk mélyéig ható emlékezetét s a szebb jövendő felcsillanó reménységét. Oly jól esik egy pillanatig hinni, hogy a mai nap fenséges emlékezetének sugara meg fogja világosítani az emberek szivét s melegétől uj életre ébred a mindenható és minden sebet begyógyító szeretet.

Karácsony, te láttad megszületni az uj világokat s láttad te, a mint azok elkárhoztak; te láttad megfiatalodni s megvénhedni a népeket, te láttad hatalomban és nyomoruságban a nemzeteket. Te voltál az emberiségnek legnagyobb jóltevője, te adtad a romlott világnak a Megváltót, te, a kárhozatba sietőnek égi jel, a kegyesnek édes jutalom, a szegénynek gazdag reménység, a szenvedőnek megszentelő hit: karácsony ünnepe, te vagy az emberiségnek évenkint megtérő jóltevője.

A misztikus hit, mely a Jézuskát váró gyermek lelkében él, a felnőtt ember szivéből elillan, de megmarad benne minden időre azon áhitat, mely az első karácsony idején Betlehem pásztorait eltölté. Nem vár ajándékot, nem várja a fenyőnek ragyogó, fényes és drága terheit; nem tart büntetéstől s nem szepeg a félelem miatt, hogy a Jézus elmarad. A váró bizalomból, a költészetben gazdag hitből a felnőttek számára nem marad más, mint az a tudat, hogy a nagy világot ez estén a szeretet áldó ereje tartja össze, az örömek égi hirnöke deríti föl.

Áldott vagy te szent karácsony, amiért esztendőnként egyszer meghozod nekünk a béke ünnepét, a hit dicsőségét és a szeretet melegét; áldott vagy, hogy vissza adsz egy esztendőben egyszer mindenkit az emberiségnek s a mindennap, élet önrészét leboritod a szeretet palástjával. Igen, a szeretet száll le e napon a földre, hogy elpihentesse, legalább a visszaemlékezés órái alatt, a rút emberi szenvedélyeket.

Békesség honol a földön!

Békességet és jóakaratot hisz a világ. Békességet, hol az egyén nem áll örökös haragban a mindennapi élet minden tényeivel, hol a jóakarat segíti annak lépteit a közös nagy czél elérésében.

Szeretetre és békességre van szükségünk nekünk. Azért szálljon meg mindenkit az áhitat és a szeretet; ünnepünket szentelje meg a béke és a nyugalom is. Ne legyen ma senki, kinek ajakán a világi szenvedélyek nyers igéi üljenek, ne legyen ma senki, kit meg nem ragad az Ur születésének áldott ünnepe!

TÁRCZA.

Karácsony estéje.

— A „Kőszeg és Vidéke.“ eredeti tárczája. —

Odakünn zimankós, zord idő van. A szél felkapva a szállongó hópelyheket, dongve rohanja végig az utczákat, megrázva a házak ablakait s besivítva a kéményeken; azután kirohan a szabadba, végig a fehér puszta-ságokon dühösen felkavarva a földet boritó bóleplet, megrázva az erdők fáit, a berczek fehér takaróját, zúgva tovább és tovább rohan a messzeségbe, mig csak távolból hallani moraját s végre egészen elcsendesül.

Karácsony estéje van. Az égboltozaton felragyognak a csillagok; imbolygó, rezgő fényük előcsalja felhőkárpitja mögül a nyájas holdat, mely mosolygó ábrázatával beragyogja az ünnepi hangulatba öltözött földnek tájait. És, mintha meghatná a békességnek, a gyermeki örömnek s annak a mindent áthető csendes nyugalomnak a képe, mely itt lenn eléje tárult.

*

Az 50-es évek elején történt, karácsony ünnepének előestéjén. A bencések templomának ajtója előtt egy 6 évesnek látszó leányka didergett, kinek foszlányos öltözete, vékony kendőcskéje s fakó arcocskájának soványsága a nélkülözések világos jelét mutatta. Dideregve kuporgott az ajtósszögletben, összetett kezeivel, könyörögve, esdőleg tekintve a mellette elhaladó emberekre. Néhányan észrevették s pénzdarabokat adtak a szegény kis leánynak, kinek karácsony estéjén nincs meleg szobája, nincs szerető szülője s tán betevő falatja, s ki, vékony, rongyos ruhában, kénytelen az emberek könyörületességéhez fordulni, hogy az éhenhalástól megmeneküljön.

Ti, kik a jó meleg szobában, szerető szülők karjai között gondtalanul élvezitek a karácsony édes örömeit, gondoljatok egy perczre azokra, kik ugyanakkor éheznek és fáznak, kiknek a jó Isten nem adott nélkülözésnél, keserü nélkülözésnél egyebet. Gondoljatok ezekre és segitsetek rajtok, osszátok meg velük azt, a mitek van s a jótettnek boldogitó, jóleső melegsége árasztja el jutalmul sziveteket s meglássátok, sokkal szebb, sokkal ragyogóbb lesz igy a ti karácsonyestétek is.

Annak a nyomorult, didergő kis leánynak is akadt jótevője. A templomból kijőve, egy előkelő urinő szólitotta meg a gyermeket, résztvevőleg, nyájas szavakkal s ez kérdéseire elmondta a nevét, hogy egy öreg koldusasszonynál lakik, hogy apja, ki ügyvéd volt, majdnem egy éve meghalt; anyjára már nem is emlékezik, hogy odahaza nincs kenyerük, egész nap mitsem evett még.

Az urnő megsimogatta fagyos arczát s szánakozva tekintett a szegény kis elhagyott árvára. Azután eszébe jutott az ő kis leánykája, ki szintén majdnem egykoru volt ezzel, kinek gazdag ajándékokat hozott a kis Jézuska. Egy gondolattól megkapatva, kézen fogja a kis teremtést s magával viszi, azzal a jóleső szándékkal, mely az irgalmas sziveket jellemzi.

Az ő kis leánykájának egy testvért is hoz a Jézuska! Odahaza azután fölöltöztették szépen. Kapott meleg ételt, ugy, hogy a fakó kis arcz a jó meleg szobában csakhamar kipirult. És talán először életében érezte az a kis leány a boldogságot, amint egy szelid tekintetü, jó öreg ur, szőke hajat ringatva szeretetteljes szánalommal mondá neki:

— Édes kis leányom! . . . . . .

Könyek gyültek kék szemeibe s zokogva csókolta meg annak a jóságos emberek a kezeit ki ennyi gyengéddséggel szólt hozzá. Azután bevezették egy másik szobába, hol egy fényes karácsonyfa állott, gazdagon megrakva minden széppel és jóval, alatta játékszerekkel. A karácsonyfa mellett egy kedves kis leányka állott csillogó szemekkel bámulva a fényes ajándékokra, kinek mamája, az a jó asszony, ki a kis árvát magával hozta, megszólalt:

— Elizkém! Nézd itt van Marika, a te testvérkéd, őt is a kis Jézuska küldte neked, szeressétek egymást.

A kis Eliz felkaczagott örömében, azután szaladt a szőkehaju szép kis testvérkéhez s átölelve a nyakát gyermekes rajongással össze-vissza csókolta.

— Én nagyon foglak téged szeretni; én az egész karácsonyfát neked adom! — mondá az örömtől kipirult arczczal.

A szülők könybeborult szemekkel nézték a kedves jelenetet, mely ő nekik a legszebb karácsonyi ajándék volt.

Marikáról gondoskodva van.

*

Tizenkét évvel később, ismét karácsony estéjét ünneplik. A jótékony nőegyesület karácsonyfája mellett egy nyulánk termetü, szép szőke nő osztogatja a szegényeknek a meleg ruhákat s egyéb ajándékokat. Jóságos, szelid kék szemein a szomorúság árnya ül s egy könyrezeg pilláin. Pedig jólétnek örvend; megvan mindene, amit kiván egy szerető, gyenged férj oldalán. Szomorúságát az a sürgöny okozta, melyet előbb kézbesitettek neki, melyben értesitették, hogy szerető gyámanyja meghalt, karácsony előestéjén!

Feledhetetlen jó anyját siratja — Marika!

Wezekényi Ernő.

Lapunk mai száma 6 oldalra terjed.

Karácsonyi gondolatok.

Ime, elérkezett ismét az összes kereszténység magasztos ünnepe, a melynek örvend keresztények ősrege, apraja, gazdag és szegény egyaránt.

Krisztus beköszöntött ujra palotákba és kunyhókba; kedveskedik a kicsinyek és nagyoknak szánt ajándékaival; látjuk ismét szellemi szemeinkkel körünkben; itt van ő, buzdít, int, vigasztal s velünk marad a világ végéig.

Ezernyolczszázkilenczvenhat éve annak, hogy az emberiség Megváltója született.

Ott ringott bölcsője a kis Bethlehemben, a melyről a próféta azt irja, hogy nem legcsekélyebb Juda városai közül, mert onnét fog származni az a fenkölt vezér, a ki Izrael népének is urává leend.

De engedjük át ez ünnep mint vallási ünnep dicsőitését az erre hivatottaknak; emlékezzenek meg arról az avatottak, azok, a kiknek kezébe van letéve a nép lelki és erkölcsi vezérlete, a kik, mint az egyház felkent papjai Isten nevében osztják híveiknek a szent malasztot és hirdetik a gondjukra bizott nyájnak a szent igét.

Gyüljünk tehát össze hivek az Isten házába, a melyet sokan közülünk akár szokás akár vallási közömbösségből csak ritkán, — vagy végül, — bár sajnálatosan — soha sem szokták látogatni.

Vessük le ez alkalomból közömbösségünket és szenteljük e napot az örömteljes ájtatosságnak.

Hisz örömünnep, a milyenen szivesen vesz részt mindenki, legyünk ujból gyermekek, skepticismus nélküli igaz hivők!

Vessünk immár pár pillantást a kereszténység eredetijére.

A monotheismus, mely nem eti kizárólagosság által hatalmas lendületet nyert az idők folyamán, a zsidóságban legfőbb tökélyre fejlődött.

Keletről budhista küldöncök által plántáltathattak át a tiszta morál és világot kerülő askesis csirái Juda földjére s ezen csirákból fakadt a kereszténység.

A kereszténység a budhismussal osztja azon sajátosságot, hogy ép keletkezése honából kiveszett vagy jobban mondva, gyökeret sem verhetett; — maguknál az izraelitáknál sohasem talált elfogadásra, a többi semita fajok pedig az izlamban jellemüknek jobban megfelelő vallást nyertek.

Tény, hogy mai nap a keresztény népek kifejlődött domináló kulturájukkal uralják a világot s határozott fölényben vannak a nemkeresztényekkel szemben.

A mi azon ős országot illeti, a melynek földjéről kiindult a kereszténység eszméje és széthordatott nyugatra, — az azon földet lakottak késő unokái, a köztünk mint már nem külön népfaj, hanem csak vallási tekintetben tőlünk különálló izraeliták a kereszténység kulturáját elsajátitva, a kereszténység szellemével nagyjában megbarátkozva, sziutén a művelődés egy nem csekély tényezőjét képezik.

Ezt felismerni a történeti igazság késztet.

A keresztény vallás nagy alapitója azt hangoztatta: „Béke legyen veletek!“ és „Isten békeje hathatósabb minden emberi értelemnél!“

Szivleljük meg ezen megváltói mondást: „Béke veletek!“ — szivleljük meg és tartsuk ez intelmet folyton szemeink előtt, annál inkább, mert csakugyan még nagyon is távol állunk az eszményi béke-állapottól.

Tekintsünk csak végig a közállapotokon!

Nem-e azt észleljük, hogy mindenünnen kisebb-nagyobb mértékben, hol nyiltan, hol a hamu alatt lappangó parázsként felütötte a felekezeti, néhol a nemzetiségi viszálykodás is Medusafejét!?

Nem-e azt látjuk, hogy a magánéletben is az érdek okozta dörzsölődések, összeütközések, a nézetek eltérésből eredő ellentétek a társadalomban mindinkább lábra kapnak?

Avagy tán szükséges-e különösen ráutalni az alsó néprétegek elégületlenségére, melynek forrása a nehéz megélhetési viszonyok, a munkaalkalom hiánya, vagy inkább a munkaerők bősége viszonyitva a munkaalkalomhoz, s ennek következtében a munka teljesités csekély ellenszolgáltatása, — a kereslet és kinálat közti aránytalanság?

Mindezen jelenségek és közgazdasági bajok a gondolkodók és beavatottak előtt nem ismeretlenek.

És ez utóbb jelezte miseriákon mi segithet, — mi az az általános arcanum, mely azokat megszüntethetné?

Nem-e főkép ez egy és ugyanazon érdek által összekapcsoltak tömörülése és az önsegély?

Alakitsatok egyleteket, segitsetek önmagatokon, rakjátok össze filléreteiket, mert: „Concordia res parvae crescunt!“

Az állam és a társadalom majdan megteendi azután a magáét is, ha azt látja, hogy jól felfogott érdeketekben ti is megtettétek vala a magatokét.

Téveshit, hogy a nagy tőke agyonsilányitja a kicsinyt, a gépekkeli nagybani gyártás és javak előállitása megfosztja a kézimunkát keresetétől.

A tőke akként s ép oly mértékben szorul az emberi munkára, mint emez a tőkére.

Ha összeállotok, pénzintézeteket és segély-egyleteket alakitotok, úgy magatok is a tőkében részesedni fogtok; idegen hitel megnyilik előttetek s a tőke igénybevételével megszerzitek a munkátok racionális üzéséhez szükséges eszközöket is.

E mellett művelődjetek, fejlesszétek iparotokat s az abban való jártasságtokat és a concurrencia létalapotoktól nem fog megfoszthatni.

De hisz a gyárak is hány embernek adnak munkát és biztosabbat, miut a körülmények kedvezésétől inkább függő önálló kisipar-üzés, néha jobban jövedelmezőt is!

Tehát el a sorssal való elégedetlenséggel!

El vele legalább ez alkalomból, midőn a kereszténység legnagyobb ünnepét üljük.

A Megváltó gondoskodand valamennyiünkről és nem feledkezik el nyájának, egyetlen tagjáról.

Gazdasági ismétlő iskolák.

Harmincz esztendős mulasztás pótlását jelenti a vallás- és közoktatásügyi miniszternek legujabb rendelete, a melylyel a földmivelésügyi miniszterrel egyetértőleg, a törvényhatóságok, a közigazgatási bizottságok és a kir. tanfelügyelőségnek a gazdasági ismétlőiskolák életbeléptetését feladatukká teszi és ezen munkájukban a kormánynak támogatását részükre biztositja.

A miniszter ugyanis támaszkodva az 1868. évi XXXVIII. törvényczikkre, a mely a mezei gazdaság és a kertészet köréből adandó gyakorlati utmutatásokat is a népiskola kötelezett tantárgyai közé sorozza, elhatározta, hogy népoktatásunknak a legtöbb helyen arra még teljesen meddő tagozatát: az ismétlő iskolákat fogja a törvény által kötelezett gazdasági és kertészeti oktatás czéljaira felhasználni.

Az ismétlő iskolának ily irányban való felhasználása annál alkalmasabbnak látszik, mert remélhető, hogy ha a népoktatás körébe, a nép mindennapi foglalkozásával szoros kapcsolatban levő ismeretek tanitása az ismétlő iskolákban gyökeret ver, úgy a népnek az ezen intézmény ellen táplált eddigi ellenszenve rokonszenvvé fog változni és az ismétlő iskolák általános feladatukat egészben véve is jobban fogják betölthetni.

A miniszternek a gazdasági ismétlő iskolák életbeléptetésére vonatkozó elhatározását teljes elismeréssel és helyeslással kell fogadnunk, mert ezáltal a főként mezőgazdasággal foglalkozó és ebből élő vidéki népesség gazdasági intelligencziája nagyban emelkedvén, boldogulását megkönnyiti.

Hogy a gazdasági oktatásnak a nép legszélesebb köreiben való érvényesülésének mekkora jelentősége van, azt fejtegetni szinte fölöslegesnek tartjuk. Hiszen ha a nép fiát földjeiuek csak valamivel jobb művelésére, a trágyának jobb kezelésére, állatjai jobb táplálására és gondozására, a faültetésre, a gyümölcsfák nemesitésére és gondozására, a baromfitenyésztés és méhészet okszerübb üzésére csak némi részben is rávenni tudják, ez a nemzeti vagyonnak és jövedelemnek évenkint nemcsak milliókra menő gyarapodását jelenti, hanem jelenti egyszersmind éppen a legszegényebb, a megélhetés gondjaival legjobban küzködő néprétegek boldogulásának elősegitését, jelenti a polgári függetlenség terjedését és jelenti végül az egész nemzetnek megerősödését.

De a gazda boldogulásának csak egyik tényezője a jól gazdálkodni tudás; másik és a jelenlegi viszonyok között a termények értékesitése, a szükséges hitel beszerzése, a gazdaságban és háztartásban szükséges czikkekhez való jutányos hozzájutás még sokkalta foutosabb tényező éppen azoknál a néprétegeknél, a melyeknél egynéhány forintnyi különbség is jelentékeny faktort képez évi költségvetésökben.

És a gazdasági ismétlő iskolák szerepét és hatását ezen a téren még sokkal jelentékenyebbnek reméljük, mint a gazdasági technikai fejlődés terén. Az ismétlő iskolák kötelezett tanulói a 13—15 éves életkorban vannak. Abban a korban tehát, a midőn a falusi gyermek észjárása is nyiltabb már és felfogása gyakorlottabb, a felvett benyomások maradandóbbak, hozzá vesszük még azt, hogy ismétlő iskolák ajtai nem lehetnek és nem is lesznek elzárva a felnőttek előtt sem úgy, hogy a tanulókkal oly dolgokat is meg lehet értetni és gyakorlati kivitelre juttatni, amelyek a népiskolai tanulók előtt csak érintőleg tárgyalhatók.

Az ismétlő iskolák tehát igen nagy hatással lehetnek a szövetkezeti eszmék terjesztésére, fogyasztási, értékesitési, termelési és hitelszövetkezetek alakitására és elterjesztésére; ami ismét nemcsak az értékesitést teszi könnyebbé, hanem egyszersmind — mint a külföldi és hazai példák mutatják — egész községek erkölcsi fejlődésére is megfelelő befolyást képes gyakorolni.

Éppen ezért a miniszter nagyon helyesen utasitotta a közigazgatási bizottságokat, hogy a helyi gazdasági egyesületekkel összeköttetésbe lépjenek, a melyek bizonyára kész örömmel fogják nemcsak felkarolni, hanem teljes erejükkel támogatni is ezen fontos és egészséges kezdeményezést. Annál inkább szükség van erre, mert habár a miniszter az anyagi eszközöket megadja a községeknek a gazdasági ismétlő iskolák felállitására, a neptanitókban ma még nincs elegendő tanitó-személyzete e czélra, mert ezek nevelése ma még gazdasági oktatás tekintetében fölötte hiányos és a földmives-iskolákban kiképzendő és a tanitó-képző-intézetekből kikerülő tanitók csak a jövőben fognak megfelelő ismeretekkel birni.

Igy tehát a gazdasági egyesületek vannak hivatva első sorban arra, hogy képzett gazdatagjaikat helyenkint, ha nem is a rendszeres oktatásra, de legalább néhány főbb vonásokra vonatkozó előadásokra reá birják. Ezeknek szerepe egyébként a felnőtt nép oktatásánál és a téli tanfolyamoknál fog tulajdonképpen egész terjedelmében érvényesülhetni, amidőn már a némi előismeretekkel biró felnőttek oktatását a most létesülő „gazdasági egyesületek országos szövetsége“ az egész vonalon szervezni fogja.

A népnek gazdasági oktatására azonban az ismétlő iskolák felhasználása nem elegendő, már azért se m, mert az ismétlő iskolát nem látogatja az összes tankötelés gyermek. A nép gazdasági oktatásai természetesen a fejletlenebb felfogásnak megfelelő mértékben — már az elemi iskolákban kezdeni. A mesités, általában a kézügyesség fejlesztése, a [illegible], általánositása által nemcsak közgazdasági szempontból, hanem pedagógiai szempontból is kivánatos, mert egyedül ezáltal lehet az elméleti tanulással kifárasztott gyenge elmét pihentetni, szórakoztatni, úgy, hogy annak haszna is legyen.

A közokt. és földmivelésügyi miniszereknek a gazdasági ismétlő iskolák szervezésére vonatkozó tervezetét szerencsésnek és fölötte hasznosnak tartjuk. Vajha az a buzgalom a mezőgazdaság ügyeinek elősegitésében, a mely e rendeletből kiviláglik, tartós maradna, hogy ha hosszu idő multán is, de teljesedésbe menjen a törvény rendelkezése, a melynek alkatói harmincz év előtt már bölcs előrelátással igyekeztek megvetni a magyar nép legtermészetesebb fejlődésének alapjait.

Magyar Gazdatiszt.

Folytatás a mellékleten.

Karácsonyi szokások.

Közli: CLEONICE.

A kereszténység nagy és magasztos ünnepe — a karácsony, mely az egész világon szétszort keresztényeket egy gondolatban, egy érzésben füzi össze, évek hosszu során keresztül a legkülönbözőbb szokásokat vette fel, melyeknek eredete alig állapitható meg. Azonban es ünnep mindenütt az öröm és boldogság ünnepe, melyben öreg és ifju egyaránt részt vesz.

A magas északon, Norvégiában a köznép a ház kapuja elé fát állit fel, melynek tetejére rozskévét köt, mely körül egész nap százával repdesnek a madarak vig csevegés es csiripelés közt szedve ki belőle a magot közbe-közbe egy rövidke dallal köszönve meg a jó embereknek kedves karácsonyi elcségüket, akik nekik is örömet szereztek a szent napon.

A messze északról gondolatunk elvisz le délre. Ott is fehér ruhát öltött télen a természet és hólepel boritja el az erdőt és mezőt. Bretuagne-ban vagyunk. A nagy hómezőn látunk embereket, — asszonyokat, fiukat és leányokat futkosni, kik magasan lobogtatják a kezükben tartott fáklyát. Ez visszaemlékezés akar lenni a hajnali csillagra, mely a szent éjjelen Bethlehem fölött ragyogott, Krisztus születését hirdetve. Ily módon szokta egyik falu a másiknak jelezni a Megváltó születését. Mindkét helyen jelentőségteljes a karácsonyi szokás. Előbbi helyen a szegények iránti könyörületet, utóbbiaknál as örömet fejezi ki.

Oroszországban a karácsony az eljegyzések ünnepe. A falu legnagyobb szobájában állitanak egy fenyőfát, melyet tele aggatnak mindenféle süteménynyel, aranyozott diókkal s az asztalt, melyen a fa áll, pálinkás üvegekkel és czipókkal rakják tele.

Ha a karácsonyfán levő számtalan gyertyácska kigyuladt, bejönnek a szülők eladó leányaikkal.

A hajadonok sürü fátyollal letakarva leülnek a a fal melletti lóczára és most előjönnek a legények, kiknek kötelességük kedveseiket a fátyol alatt felismerni. Ha csalódik a szív, s a fellebentett fátyol nem azt az arczot takarja, mely előtte kedves, melyet keresett, úgy szabadságát a szerencsétlen flótás csak a lefátyolozott hajadon beleegyezésével nyeri vissza, természetesen, ha előbb egy ajándékkal megváltja azt. Ha azonban eltalálja az igazit, úgy mindketten a fátyollal betakarva ünnepélyesen a leány szülei elé járulnak, hogy áldásukat kérjék. Az eljegyzés ünnepe lakomával végződik.

Angolországban ugyszinte teljesen elveszitette ez ünnep vallásos jellegét. Rokonczátlan, pajzán mulatozás folyik ott mindenfelé. A szinpadokon a legvigabb darabokat adják. — A nép örökzölddel és téli magyallal ékesiti házait s a szoba közepén a mennyezethez fagyöngy-ágat erősitenek, melynek ezelőtt egy házból sem volt szabad hiányoznia, daczára annak, hogy a templomból ki van tiltva.

A fagyöngy-ág a férfiakat arra jogositja, hogy bármelyik leányt, kit alatta elfoghatnak, megcsókolhatják. A nép hite az, hogy az a leány, kit legény a fagyöngyág alatt ez este nem csókolt meg, a következő évben férjhez nem megy.

Karácsonyi gondolatok.

A Megváltó bölcseje rozzant istálló törékeny jászola. Igénytelen pásztorok, szegény, jámbor, de tisztaszivü emberek jönnek e bölcsőhöz, hallelujját zengeni és elhozni szegénységük egyszerü ajándékát. A próféták s az igazság harczosai nem fényes palotákban születnek s bölcsőjüket nem czifra szolgák serege környezi, hanem a társadalom ama számkivetettjei, kik az eszmében hive s az igazságért élve, megfeledkezve a földi kincsek gyüjtéséről s a társadalmi rang és kitüntetések utázkodó kikoldulásáról.

*

A fenyőfa a legkedvesebb és legtermékenyebb fa. Ártatlan örömek tüze gyulad ki ringó ágain, gyermekkacaj, apró tenyerek tapsa, apró szivek dobogása, öregek mosolygása és halkan ejtett szavak szállongnak füszeres levegőjében a családi szobának és a fenyőfa ága gyöngén hajladozik, mintha értené, mi történik körüle: gyermekek örömet, öregek boldogságát.

*

Jó barát: Hát kedves barátom, beköszöntött e már hozzád a kis Jézus; mi jutott neked osztályrészül a szent ünnepek alkalmával?

A másik jó barát: Egy katulya szivart kaptam — saját költségemen és egy pár papucsot a feleségem jóvoltából.

*

A karácsonynak azok örülnek, akik kapnak; ellenben sopánkodnak, tünődnek, akik adnak.

HIREK.

— Lapunk folyó évi 52-ik számát, a hármas ünnep miatt, vasárnap helyett, ma adtuk ki.

— **Szegények öröme.** Nagy és intelligens közönség jelenlétében tartotta meg tegnap két nőegyesületünk karácsonyfa ünnepét. Szép alkalmi beszédek hangzottak el, ének és imádság. Azután a karácsonyfa világos fényénél a sok ruha és élelmi nemüek kiosztására került a sor, mit a nőegyesületek tagjai teljesitettek szeretetteljes buzgalommal. Az ünnepségek részletes leirását lapunk jövő számába adjuk.

— **Deákok jutalma.** A tanuló sereg szétoszlott s övéi körében ünnepli a kis Jézus megérkezését. — Magukkal vitték az időszaki bizonyitványaikat, melyek természetesen csak a jobbaknak jutalom, mig a hanyagoknak büntetés számba mennek. Persze a kis Jézus is csak e bizonyitványok alapján osztja ajándékait s lesz akárhány olyan nebulo, akiknek nagyon kicsi mértékben jut az aranyos dióból és almából, nem mert szegény, hanem mivel nem érdemelt többet.

— **Felruházó ünnep.** A helybeli *szegénygyermekeket segitő egyesület* a mult héten egész csendben szép ünnepet rendezett. *Steierlein* Gábor, mint az egyesület elnöke a polgári iskola tanácskozó termében összegyüjtött 18 helybeli szegény iskolás fiut s azok mindegyikének tetőtől talpig való öltözetet adott át. Elképzelhető az az öröm, a mit a fiuk éreztek és az a megkönnyebbülése a szülőknek a ruha láttára. Az egyesület folytatja a szegény gyermekeknek meleg ruhával való ellátását s már a napokban ismét kiosztásra kerül szép számu ruhadarab.

— **Városi közgyülés.** A város képviselő-testülete a jövő hó 7-én rendes közgyülést tart, melyen több fontos tárgy várja elintézését.

— **Választók névjegyzéke.** A jövő 1897. évre érvényes városi választók névjegyzéke a megyétől leérkezett.

— **Hangverseny.** *Róth* Jenő könyvkereskedő kirakatában néhány nap óta egy elegáns nő arczképe látható, két felvételben. A képek alatt *Schläger* Antonia, a bécsi udvari operaszinház énekesnőjének neve olvasható, ki január 20-án, egy bécsi zongora-művész társaságában hangversenyt tart Kőszegen. Kétségkivül ritka műélvezet alkalma kinálkozik városunk zeneértő intelligens közönségének, mely mindenkor oly lelkesült érdeklődést tanusitva, mintegy szaturálva van a zene és szépművészet kultuszával s bizonynyal nem is fogja elmulasztani az alkalmat, hogy az élvezetes estéből kivegye a maga részét. A művésznő csodás szép hang felett rendelkezik, mely a bécsi közönséget oly sokszor elragadta s most legutóbb *Wagner* „Siegfried“-jének *Brünhilda* szerepében aratta legnagyobb sikerét a „Hofoper“ közönsége előtt, mely tüntetésszerü viharos tetszéssel jutalmazta a művésznőt, kinek e fényes sikeréről a lapok is rendkivül elismerőleg nyilatkoznak. *Schläger* Antonia még e hó folyamán megválik a bécsi operaszinháztól, s mint irják, az *Istenek alkonyá*-ban fog bucsuzni az ottani közönségtől, azután pedig hangverseny körutra indul, elsősorban is Magyarországon. A programmot legközelebb megjelenő számunkban fogjuk közölni. Jegyekre előjegyezni lehet Róth Jenő könyvkereskedésében. Közönségünk helyesen tenné, ha elővigyázatból idejekorán alkalmas helyet biztositana magának, mert ezekre az előjegyzést már megkezdették s valószinü, hogy rövid néhány nap alatt az összes ülőhelyek le lesznek foglalva.

— **Farsangi hirek.** A közeledő farsang, ha az előjelek nem csalnak, nem lesz olyan egyhangu, mint ahogy azt Kőszegen megszoktuk. Értesüléseink szerint már január elején a tüzoltóság elite bált rendez. A turisták is mulatságukat február elején tartják. Készülődik továbbá a biczikli-klub sportszerü diszitésekkel és mutatványokkal rendezendő mulatságra s végre a műkedvelők köre is be fog még mutatkozni a 7 hetes farsangon.

— **Bálhir.** A kőszegi önkéntes tüzoltó-egylet saját pénztára javára 1897. évi január 16-án zártkörü elitebált rendez, melyen csak olyan egyének vehetnek részt, kik meghivót kapnak. A belépő jegyek másokra át nem ruházhatók. Belépő dij személyenkint 1 frt, családjegy 2 frt. Jó zenéről és csinos diszitésről gondoskodva lesz.

— **Torony vagy harangláb.** A helybeli ág. ev. konvent és az egész hitközség kebelében régóta szükségét érzik annak, hogy templomuk haranggal láttassék el s vallásos szertartásaiknál szóljon az ércznyelv. A költség mellesleges valami, hanem a harangok elhelyezése dolgában nem tudnak megegyezésre jutni. Egyik rész az ideig, mig uj templom nem épül, ideiglenesen haranglábra akarja elhelyezni a beszerzendő harangokat, mig másik része az épités idejét még igen távol állónak látja s tornyot szeretne épittetni a mostani templom mellé. Hogy melyik fél juttatja érvényre nézetét, azt talán már a legközelebbi jövőben meg fogjuk tudni.

— **Jutalmazott faiskola-kezelő.** A földmivelésügyi miniszter a folyó évi jutalomra pályázó 53 faiskola-kezelő tanitó közül az orsz. magy. gazdasági- és az orsz. magy. kertészeti egyesület kiküldötteiből alakult biráló-bizottság odaitélése folytán a két első dijat vasvármegyei szakembereknek itélte oda. A 300 frtos első dijat *Kondor* Ferencz halmosi tanitó, a két 200 frtos második dijból az egyiket *Steierlein* Gábor helybeli polgári iskolai igazgató-tanitó és faiskola kezelő kapta meg. *Steierlein* Gábor ezelőtt három évvel az első (300 frtos) dijat is elvitte, valamint megkapta a vasvármegyei gazdasági egyesület f. é. első dját is. Hát csak terem ez a kőszegi faiskola, ha hozzáértő ember kezeli!

— **Iparhatósági megbizottak.** A polgármesteri hivatal, mint iparhatóság mellé a következő iparhatósági megbizottak lettek az 1897. évre megválasztva: August Imre, Bajcsi Lajos, Balikó József, Dreisziger Ferencz, Engl István, Frankenberger Károly, Gombás Bálint, Jagics Antal, Kálmán Lajos, Külin Lajos, Lemke Károly, Mayer Gyula, Mederl János, Munár Antal, Pratscher Dániel, Simon Antal, Szaufnauer János, Töpfer Gyula, Wilfinger József és Wölfel Károly. A kőszegi szolgabirói hivatal mellé pedig: Brehm János, Fabánits János, Fiamisch György, Flasch József, Förster József, Gaál József, Groszman József, Gruber Adolf, Heidenreich Lajos, Koller Mátyás, Kranz József, Leiner János, Miletics István, Petán Mátyás, Pimper József, Resner János, Stampf József, Szirch Ignácz, Tiszauer Antal és Wernitz János.

— **Ingatlanok forgalma a mult hétről.** A mult hét folymán a következő kőszegi ingatlanok kerültek tkknyvi átirás alá: Dillmann Lajos kőszegi lakos után Rodler István és neje kőszegi lakosok javára a (6315.—6316.) hsz. ingatlan 585 frt. vételáron.

— **Borban az igazság.** Érdekes vendége volt a napokban városunknak. Becsből egy magánhivatalnok járt itt valami örökösödési ügyben. A német sógor egy meglehetős nagyságu biborvörös orral toppant be, magával hozva és teljesen szaturálva a *Schulverein* magasztos eszméitől. Éktelenül dühöngött azokra a magyar firkákra amiket okiratoknak, hagyatéki stb. iratoknak neveznek nálunk s abbeli reményének adott kifejezést, hogy majd másképen lesz ez a közel jövőben. Nemes dühét csak némileg enyhitette, hogy mindenhol előzékeny udvariassággal németül konverzáltak vele. Fokozta örömteljes meglepetését, hogy kávéházban, vendéglőkben mindenhol német szót is hallott, sőt közös hadseregbeli tiszteket is látott. Áh! Grossartig! Mintha csak Ausztriában volna! — gondolta magában. A *Waisbecker*-féle vendéglőben nagyon jól érezte magát a magyar borok mellett. Egymásután hozatta a kitünő zamatu *Villány-gyöngyét*, a *pogányi 93-as vöröset* stb. S azalatt mig a kedélyderitő nedüket magába szedte, gondolkozása rohamosan kezdett átalakulni. Kezdett annak tudatára ébredni, hogy Magyarország egy romantikus, rózsaszinü világ, hol a levegő sokkal aetherikusabb szabadabb, hol szebbek a nők, bűvölőbb a tekintetük, hol a férfiak lovagiassága, nemes gondolkozása becsülésre s önkéntelen tiszteletre készteti az idegent! — Ime, milyen átváltozás, oly rövid idő alatt. Tehát van mégis valami ebben a levegőben, mely a hegyormok ősi romjairól jőve, a multak dicső emlékeivel áthatva, körüllengi az embert; van valami abban a borban, melynek termő röget a hazafias lelkesedés véráldozata termékenyitette meg, hogy aki abból iszik, az megváltozik, átalakul testben-lelekben s más emberré lesz. Német sógor! Milyen eszmékkel fogsz te visszatérni hazádba?!

— **Szinházi előadás a tüzoltó-egylet javára.** A helyben működő szintársulat a kőszegi önk. tüzoltó-egylet javára f. évi deczember 25-én leszállitott belépődij mellett szinielőadást tart, mire városunk t. cz. közönsége ezennel tisztelettel meghivatik.

— **Elöljáróság választása.** F. hó 22-én tartatott Rohonczon az elöljáróság választása. *Tonner* Samu egyhangulag községbiróvá választatott, helyettes biró lett *Kaltenecker* Ferencz volt esküdt, *Schmid* György pedig esküdt lett, a többi elöljárósági tagok megmaradtak.

— **Szerencsétlenség.** F. hó 23-án *Unger* Ede lékai lakosra egy vas sulyok ráesett s ez olyan belső sérüléseket okozott a szerencsétlennél, hogy ez rövid idő alatt meghalt.

— **Vasuti baleset.** A pinkafői vonatról f. hó 18-án Torony és Rohoncz között *Hersics* József pinka-miskei lakos lebukott s bal lábán jelentéktelen sérülést szen vedett.

— **Bányarobbanás Resican.** Az osztrák-magyar államvasuttársaság resicai bányatelepén, a Széchen-tárnában folyó hó 18-án este 7 órakor felrobbant a bányagáz, mely óriási pusztitást vitt véghez s számos emberéletet követelt áldozatul. Ezeknek családjáról egyelőre a bányaigazgatóság gondoskodik. Az ujabb adatok a következők: A resicai bánya igazgatósága már megállapitotta hivatalosan, hogy hányan mentek le a katasztrófa napján a bányába. A hiteles kimutatás szerint lementek 128-an, kimenekültek 32-en, megsebesültek 25 en, meghaltak 34-en, a bányában vannak még 37-en. A mentési munkálatok még mindig folynak, de a tárnákban óriási omlások vannak, ugy, hogy a munkások csak a legnagyobb erőfeszitéssel haladhatnak lépésről-lépésre. Ma még azt sem tudják, mikor fognak eljutni a messzebb fekvő munkahelyekre, lehetséges, hogy ez csak egy-két hét mulva történhetik meg. Az eddigi vizsgálat még nem deritette ki a szerencsétlenség okát. Valószinüleg csákánynyal való fejtés közben egy tábla szén hirtelen levált és amögül nagyobb tömegü komprimált sujtólég egyszerre tört elő s ennek folytán egyik vagy másik munkásnak lámpája esetleg megsérülhetett s a nagy katasztrófát szülte. Az ekként megsérült lámpából kicsapott a láng és a sujtó-léget meggyujtotta s a robbanás ebben a pillanatban bebövetkezett. A tüz a 445 méter mélységben fekvő VI-ik, szintén a Széchen-aknához hatolt s ezen át kicsapott az aknaházig s azt felgyujtotta. A munkásokat nagyobb részt menekülés közben érte a tüzoszlop, erre vell a kórházban fekvő megégett sebesültek és halottak egy része, másokat pedig a légnyomás csapott agyon, aztán pedig az égő aknának a Ferencz József-altárnán behatoló füstje pusztitott el közülök sokat, mert a Ferencz József-altárnán 15 halottat találtak, a kiknek halálát fulladás idézte elő, nemkülönben 5 megfulladt lovat. Azokat a munkásokat, a kik még a tárnában vannak, valószinüleg hasonló sors érte, a igy nincs is remény, hogy a 37 munkás közül akár egyet is életbe találjanak. A vizsgálóbiró és az ügyész már elutaztak Resiczáról. Az ügyész, mert büntetendő cselekvény jelenségei nem forognak fenn, inditványozni fogja, hogy a vizsgálatot szüntesség be.

— Figyelmeztetjük olvasóinkat a **Vinador** nevü spanyol nagykereskedésnek, (Bécs, I. Fürichgasse 12.) lapunkban közzétett mai hirdetéséro. A czégnek direkt behozatalu külföldi borai és franczia cognacja valódiságuknál és kitünőségüknél fogva világhirüek.

Különfélék.

— **Meddig élhet az ember alvás nélkül?** A jowai egyetem három tanára, három éjszakát és nappalt töltött alvás nélkül, hogy megoldják a kérdést. A kisérletezést azonban tovább nem folytathatták, mert a teljes kimerülés életveszedelemmel fenyegette az egyik tanárt. Érzékei majdnem egészen megállott, a test hőmérséklete rohamosan csökkent és az érzékek megtagadták a szolgálatot. A tanár egy éjszakán keresztül jól kialudta magát, ismét egészséges lett és most már nem akar hallani a problema megoldásáról.

— **Hasmetszö Amsterdamban.** A hasmetszö Jackot már lassan-lassan elfeledte a világ. Lehet, hogy csak a londoni rendőrség gondol még a gonosztevőre, ki egyre-másra követte el gyilkosságait anélkül, hogy a nyomába tudtak volna jönni. Most — mint egy brüsszeli távirat jelenti — Amsterdamban ijesztgeti az embereket egy hasmetszö Jack. Az uj városrészben meggyilkoltak egy asszonyt, akinek holttestét a gyilkos a hasmetszö Jack módjára megcsonkitotta. Az izgatottságot és a félelmet csak növeli az a körülmény, hogy az utóbbi napokban a rendőrség három ugyanilyen módon megcsonkitott holttestet talált.

— **Az osztrák lutri megszünik.** Az osztrák kormány a legkomolyabban foglalkozik azzal, hogy beszüntesse a kis lutrit; nem ugyan egyszerre, hanem lassankint, meg pedig részben törvény által. Hogy a kis lutrit mivel pótolják, abban még nem egyeztek meg. De az osztálysorsjátékokat, amelyekkel Németországban helyettesitették a kis lutrit, határozottan ellenzi az osztrák kormány.

— **Az uj gyalogsági egyenruha.** A hadserg uj egyenruhájának kérdésével már évek óta foglalkoznak a katonai körök, anélkül, hogy a kisérletezésnél tovább jutottak volna Frigyes főherczeg elnöklete mellett hónapokig tanácskozott egy bizottság Bécsben, mig végre uj gyalogsági uniformist állitottak össze. Az uj egyenruha világoskék posztóból készül. A nadrág a bosnyák és herczegovinai gyalogezredek legénységénél használatban levő bő nadrággal egyenlő. Az uj egyenruhát több gyalogezred legénysége között osztották ki kipróbálás végett. Budapesten a Károly Románia királya nevét viselő 5-ik számu gyalogezred egy század használja jelenleg az uj egyenruhát. Az uj uniformis teljessen hijjával van a magyar jellegnek, minthogy a magyar ezredek eddig csakis a zsinóros nadrág és a kabát karsujtása által voltak az osztrák ezredektől megkülönböztethetők. Az uj uniformis azonban, a már eddig tett tapasztalok után nem bizonyult eléggé praktikusnak, azért véglegesitése meg nagyon kétséges és igy remélhető, hogy megmarad a magyar ezredek feszes nadrágja.

Csarnok.

Lábszánkó (ski) korcsolya.

Itt van a tél!

Mily gyönyör, mily pompás élvezet ilyenkor tél idején a lágyan tova suhanó szán.

Pedig a szánkózás igen szük korlátok közé szantot és kötve van a városok utczáihoz, vagy az országutak járt és ismert ösvényeihez.

Mennyivel több gyönyör a lábszánkózás. A kiránduló előtt nyitva a nagy mindenség, nincs hely, hova el ne juthatna fürge lábszánkóján. Erdők utalan sűrűjében, hegyek mély szakadékaiban, a dombok lejtőjén épp oly biztosan mozog, mint a végtelen rónán.

A lábszánkózás tehát egyike a legedzőbb, legférfiasabb, a legszebb téli sportoknak.

A külföldön, sőt már Bécsben, Grácban és egyébb osztrák provincziában évek óta lábszánkó (ski) egyletek alakultak, mig nálunk, lehet mondani, alig néhány lelkes sportbarát karolta fel ezt a remek sportot.

Pedig a lábszánkózás igen egyszerü dolog.

Sokkal egyszerübb, s könnyebben is tanulható, mint a korcsolyázás, nincs helyhez kötve, sokkal kevesebb felbukásnak, balesetnek van kitéve a lábszánkozó, mint a korcsolyázó.

Hihetetlen gyorsasággal lehet a skivel előre mozogni, még a legegyenetlenebb sikon is.

Norvegiában, a ski igazi hazájában, a lábszánkó-egyletek tagjai számtalanszor rendeznek hajtóvadászatot nyulakra, a mikor a fürge tapsifülest utól érve, ólomgombu botokkal ütik agyon.

De a gyorsasagnál sokkal bámulatra méltóbb a lábszánkóval elert ugrások eredménye:

Dombos, kissé lejtős helyen, ügyes lábszánkozó hihetetlen ugrásokat tud tenni.

A legutóbbi christianiai lábszánkó-versenyeken az első dij nyertese 28 méter távolra, s tizenket méter magasra ugrott. Hallatlan eredmény! 8—10 méteres ugrást néhány heti gyakorlat után bárki könnyen tehet. Persze egy kis ügyesség, számitás és testi rugányosság okvetlenül kell hozzá.

Nálunk Magyarországon, hol a felvidéken körülbelül öt hónapig ölnyi magas hó boritja a tájat, megbecsülhetetlen haszna van a lábszánkónak.

Az erdész ölnyi magas hóban is bejárhatja revierjét; a vadász a legmagasabb hófuvás után is kimehet a pagonyba, sietve egy kis friss vad pecsenye után; a turista kedvencz hegyeit, völgyeit télen is ép oly könnyen bejárhatja, mint nyáron, a tanuló ifjuság részére pedig megbecsülhetetlen különösen oly helyen, a hol nincs alkalom korcsolyázni.

Végre midőn télen a hófuvás teljesen elzárja külvilágtól a vasuti állomásokat, mily pompás dolog felcsatolni a lábszánkót s a két állomás, vagy a város közti

távolságot pár percz alatt befutnia s híreket hallani erről is, arról is — sőt szükség esetén a hóban elrekedt vonatokat is a legnagyobb könnyüséggel megközelíteni, s a kotrási munkákat ellenőrizni és vezetni.

Melegen ajánljuk a lábszánkózás megtanulását és gyakorlását mindenkinek.

A lábszánkó sport terjedéséből egyre több tér, veszit a korcsolyázás, nem ugyan mint szánkózás, hanem mint sport.

Manapság a korcsolyázás már nem sport, nem testedzés, mulatság, hanem valóságos müvészet.

Nezzük csak meg a városligeti tó jegén iringáló szép nőket és férfiakat: valóságos müvészetté fejlesztették a korcsolyázást.

Merész pisuettek, széditő kanyarulatok, forgások, előre-hátra iramodások a legelemibb dolgok közzé tartoznak.

Ma már franczia négyest, keringőt, mazurt sőt csárdást is tánczolnak. Azt pedig talán senki sem fogja állitani, hogy a korcsolyatánczolás a sport körébe tartozik. Szépen korcsolyázni, az már müvészet számba megy. Igaz, hogy némely vidéken még a régi jó idők divatját követik a korcsolyázók, s nagy társaságban rándulnak egyik városból a szomszéd városba vagy községbe a befagyott folyó sima jégtükrén.

Az északi tenger végtelen jégsikjain legujabban vitorlás korcsolya szánkón rándulnak ki a sportkedvelő társaságok, s kedvező szél mellett a korcsolya szán óránként 60—70 kilometer sebességgel repül tova. Nálunk egy lelkes sportbarát a palicsi tavon tett próbát — kitünő eredménynyel két korcsolya szánon.

Sajnos a magyar tengeren, a Balatonon, a sport eme uj faja, a sürün előforduló rianások miatt nem gyakorolható. A partmenti városok lakói azonban bőven kárpótolják magukat, s késő estig hasitják korcsolyák aczél élével a Balaton tükör sima jegét.

Fel tehát a téli sportok gyakorlására!

Sportsmann.

A fővárosból.

Egy város fejlődésének, emelkedésének feltételei mindig a kereskedelem, gyáripar és kézműipar virágzása, az egyes vállalatoknak fokozatos nagyobbodása, kiterjedése. De az egyes vállalatoknak emelkedése ismét azok kiváló termelése folytán következik be. Most ismét egy fiatal vállalatnak rövid idő alatt elért fényes sikeréről adhatunk értesitést t. olvasóinknak. Alig egy éve, hogy az Ausztriában 7 fióktelepp el működő Mme Lebowitsch mellfűző gyáros czég Budapestre (váczi utcza 7. sz. helyezte át fő-telepét, hol bécsi valamint mindennemü mellfűző-különlegességek gyártását kezdette meg, s ma már ugy helyiségei mint munkásszemélyzete elégtelennek bizonyultak, ugy hogy Lebowitsch Lipót ur, a czég főnöke, ki a külföldön is elismert művész szakmájában, és elméletileg iskolázott ortopedikus, személyesen oktat uj munkaerőket, hogy az ötszörösre emelkedett szükséglet kielégittethessék. A bécsi utcza 10. sz. a., az Arvay és Társa czég átellenében eladási üzletet nyitott, hol egyszerü eleganczával berendezett nagy eladó-i helyiséggel kapcsolatban igen diszes, peluche és tükör-falazattal, villanyvilágitással berendezett fülkék vannak, hol a hölgyek elkülönitve, anélkül, hogy várakozni kellene, kényelmesen próbálhatják a mellfűzőket. Igen előzékeny és kedves női személyzet teljesiti az eladást és teszi kellemessé a vevők időzését, s az árak szabottak és mérsékeltek. — A naponta nagy mérvü szállitás e vidékre, bizonyitja ezen vállalatnak mintaszerü szervezetét, mely kiválóan az irásbeli megrendelésre van alapitva, s e sorok irójának volt alkalma megcsudálni a készitő és elszállitó helyiségekben kifejtett nagy tevékenységet, melyek a magyar munká-nők a valóban szeretetreméltó vezetés és tanitás folytán oly sikeresen sajátitottak el; mert meg kell jegyeznünk, hogy e vállalat főnöke magyar ember, ki 20 éven át a külföldön szerzett e téreni munkássága és tanulmányai értékesitésére helyezte át hazájába működési terét. E vállalat gyors fellendülése, mely ugy esztetikai mint egészségi és gazdasági tekintetből is igen jelentőségteljes, a czég iráut naponta nyilvánuló elismerésben nyer kifejezést, hölgyeinket bizonyára meggyőződteti arról, hogy mellfűző szükségleteik beszerzésére nem kell már idegenbe fordulni, annálinkább, mert e czég megrendelőit minden tekintetben a legnagyobb előzékenységgel és gondossággal szolgálja ki.

A kiállitás bezárása után két hétre, végre közzé tették a jury-tanács által megitélt kitüntetéseket s ezen a czimen visszatérünk még egyszer a kiállitásra, mert a kiállitott tárgyak tömkelegében bizony sok becses, valóban értékes mű elkerülte a látogatók figyelmét. A kitüntettek között találjuk Hesse Károly harmonium speciálistát is, kinek művei a szakértők legnagyobb elismeréseben részesültek. Hesse Károly harmonium-gyára Budapesten, Bombatér 2. sz. a van; harmoniumai főleg szerkezetük, s meglepő és kellemes zöngésük, gyönyörü visszhangjuk által tünnek ki. „Hungaria" Rosenátor Harmonium készitménye a legujabb különlegesség, melynek rendszere szabadalmazva is van. Ebben a szélládák szerkezete egész uj pyramisszerü, s igy a szelepek függőleges állapotban levén, a por által előidézhető fenakadás vagy lógás (utóhangzás) minden körülmény közt ki van zárva, a mellett a nyelvek legenyhébb nyomásnál is rögtön és könnyen megszóllalnak. Az egész hangszer rér, aczél és vasból áll. A hangszabályozók légvezetékei szintén függő szelepekkel vannak ellátva, tehát a legnagyobb lógnyomás mellett is a hangszabályozók igen könnyen kezelhetők, minek következtében a szokásos hangszabályzóhuzó (Registerung) helyett, a billentyüzet fölé kiz rézbillentyük vannak alkalmazva, a mi fölötte előnyös ujitás. A fujtató szintén függőlegesen van elhelyezve, s igy a por nem lepi be; a nyomtató készülék a legegyszerübb.

Elismerő oklevéllel tüntettetett ki Jegesi Géza czimbalomkészitő is, kinek a hangszer kiállitáson bemutatott szabadalmazott czimbaltnai általános tetszésben részesültek; különösen a franczia vendégek látogatása alkalmával nagy elragadtatással hallgatták a gyönyörü szép hangu és kellemes zengésü czimbalmokon előadott magyar darabokat, és rögtön vettek is egy czimbalmot Jegesitől, ma már Párisban van, s erről a „L'Encyclopedie Contemporain" czimü franczia szaklap igen nagy dicsérettel emlékezik meg. A kiállitás igazgatósága is vett egy czimbalmot Jegesitől a kiállitási sorsjáték részére, mi szintén ezen czimbalmok kiválóságát bizonyitja. Jegesi Géza, Nefelejts-utcza 43. sz. a., képes árjegyzékét kivánatra dijmentesen megküldi, s ebből meg lehet győződni, hogy erek a czimbalmok kitünő jószágok mellett a legolcsóbbak.

A közviszonyok hanyatlása, a gazdasági eredmények elégtelensége folytán a vidéken sok esetben pénzzavarokba juttatják még a vagyonosabb osztálybelyiek is, s megtörténik, hogy rövid időre készpénz szükségleiüket beszerezni nem tudják, mert köselükben nincsen oly intézet, melyhez zavarukban röstelkedés nelkül fordulhatnának. Ez okból ajánljuk t. olvasóink figyelmébe a Budapest Terézvárosi Takarékpénztár és zálogkölcsönző intézetet, mely a fővárosban mint a legelőnyösebben szolgáló zálogintézet van elismerve, és teljes megbizhatóságát Tolnay Lajos elnök és Benke Ferencz igazgató személye nyujtják. Ha tehát valakinek gyorsan van pénzre szüksége, küldjön ékszer vagy bármily értékes szövetnemüt a fentjelzett zálogintézetbe, egyszerüen a Terézvárosi Takarékpénztárnak Budapesten czimezve, s a tárgy értékének megfelelő kölcsönt postafordultával megkapja, s a kiváltást is ily uton eszközölheti, az intézet legdiskrétebb eljárása mellett.

Irodalom és müvészet.

— **A karácsonyi ajándékok** divatja hatalmasat lenditett a magyar könyvpiaczon is. Novemberben és deczemberben nálunk sem panaszkodhatnak a könyvkiadók, mert esidőtájt nagy a keletje a szép könyveknek. A ki páratlanul olcsó áron érdekes jó könyvekhez akar jutni, az haszonnal olvashatja a Lauffer Vilmos-féle könyvkiadóhivatal irodalmi értesitőjét. Lauffer Vilmosnak, a nagyhirü könyvkiadónak elnunytával ugyanis, az óriási könyvraktárakban félszázad óta felhalmazott kiadványok, becses és nagyértékü könyvek rendkivüli árleszállitással kerülnek ujra forgalomba. Mesésen olcsó árért egész könyvtárak szerezhetők be; a megrendelési feltételek pedig példátlanul előnyösek. Tájékozás czéljából közöljük, hogy a kiadóhivatal a rendelés nagyságához mérten 35, 40, 50, 60, 70 és 75% árengedményt nyujt, úgy hogy például 40 frt bolti áru könyvek 20 frtba, 100 frt áru 40 frtba, 200 frt áru 60 frtba és 500 frt áru könyv 125 frtba kerül. Az irodalom minden barátjának figyelmébe ajánljuk ezt az értesitőt, a melyet a Lauffer-féle könyvkiadóhivatal (Budapest, IV., Zsibárus-utcza 1. szám, I. em.) kivánatra ingyen megküld.

— **A „Magyar Tisztviselő"** czimü szaklap, mely eddig is első sorban az állami tisztviselők érdekeit képviselte, a jövő számtól kezdve „Állami Tisztviselők Lapja" czimen fog megjelenni. — Magától értetődik, hogy az uj czimen tovább megjelenő szaklap ezentúl kizárólag az állami tisztviselők érdekében fog működni. Az előfizetési feltételek a régiek maradnak. Szerkesztőség és kiadóhivatal: VI., Andrássy-út 75.

— **A franczia nyelvet tanulók és beszélők** könnyen kellemesen és a szóbőség megszerzését illetőleg bámulatos eredménynyel olvashatják a Budapesten megjelenő „Le Progrès" czimü franczia szépirodalmi hetilapot, mely magyar, (illetve külön kiadásban német) jegyzetekkel kiserve közli a modern franczia irodalom legjelesebb termékeit. E lap, mely a franczia irodalom és a franczia szellem terjesztésével hazánkban ujabb időben elharapódzott német szellem egyensulyozására van hivatva, mindazoknak, kik a franczia nyelvtan elemeit és a legközönségesebb szavakat birják, már kitünő alkalmat ad a nyelvnek kellemes modon való elsajátitására, de hasznos és élvezetes olvasmányt nyujt az előrehaladottabbaknak is, akik általa a legkiválóbb franczia irók legujabb szellemes müveivel, (kisebb elbeszélések, humoreszkek, causerie-k, különfélék) ismerkedhetnek meg. Az érdeklődőknek mutatványokat ingyen küld a kiadóhivatal, (Budapest, József-körút 33. sz.)

— **Hogy a kvótát megszavazzuk-e** vagy nem, az most már tőbe nem a választók, hanem a t. honatyák baja és gondja, de hogy melyik lapra fizessünk elő most a közelgő ujévben, ez meg a „K. Cs. L." gondja. Mert apák és anyák nagy gondja ám az, hogy jó lapot adjanak leányaik és fiaik kezébe. Azért nagyon ajánlatos a „Képes Családi Lapok" czimü kitünően szerkesztett szépirodalmi képes hetilap megrendelése, mert ez a lap ujévtől már 19. évfolyamába lép és ez idő alatt kedvelt ujságja volt és hiszszük, hogy marad majdnem minden müvelt magyar családnak. Előfizetési ára egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. Tessék mutatványszámert, s „Képes Családi Lapok" kiadóhivatalához, (Budapest, V. ker., Váczi-körút 42. sz., II. em.) fordulni.

— **A magyar nemzet története.** Ha a mi tanácsunk döntene, minden tehetősb magyar embernek ajánlanánk, hogy legszebb, maradandó becsü karácsonyi ajándéknak válaszsza s szerezze be a Szalay-Baróti irta „Magyar nemzet történetét", melyből már két kötet teljes, a harmikból pedig (az egész mű sorozatában az 52-ik) már az utolsó előtti füzet megjelent s szerkesztőségünknek be is küldetett. Füzetünk III. Ferdinándnak 1657-ben történt kimultáig viszi a gyászos kor történetét s a mi benne különösen érdekes, ez a török-magyar viszonyoknak 1526—1657-iki esztendeig való hosszabb ismertetése, számos kép és okmányfakszimile kiséretében. Ime az 52-ik füzet illusztrácziói: Műmelléklet: Pálffy Miklós siremléke. Képek: Pállfy Pál nádor arczképe és aláirása, I. Lipót király ifjukori arczképe, I. Lipót király koronázása, Török követ bevonulása Bécsbe, Szpahi, Huszein pasa levele Nyitra városa birájához és lakosaihoz, Janicsár, Török Ijász, Buda és Pest a török hódoltság korában, Buda a török hódoltság korában, Pest a török hódoltság korában, Török mecset maradványa Egerben, Egy lap Pest legrégibb jegyzőkönyvéből, Harcz keresztények és törökök közt, Harcz a törökökkel.

— **„Igazság a földön."** A Nemzeti Iskola, Benedek Elek, e kitünő tanügyi lapja is karácsonyi mellékletet adott az iden olvasóinak. Ezen a mellékleten csak egy olvasmány van, az azonban méltó arra, hogy mennél szélesebb körben figyelmet ébresszen. Gárdonyi Gézának egy gyönyörü legendája ez: Igazság a földön, melyhez hasonló szép költemény rég jelent meg. Midőn Gárdonyi e remek alkotását kiemeljük, nem mulaszthatjuk el, hogy őszinte elismeréssel ne illessük a Nemzeti Iskolá-t, az egyetlen tanügyi lapot, mely mindig bátor szószólója a tanárok és tanitók s ezzel a nemzeti kultura érdekeinek, egyben nagy gondot fordit a magyar irodalom ápolására is. Erre vall az is, hogy uj évtől kezdve külön regény és novella mellékletet ad olvasóinak. A Nemzeti Iskola az egyetlen tanügyi lap, mely politikai is egyben s igy joga van hozzá szólni az általános érdekü politikai kérdésekhez is. Eleven, jól értesült, azon melegében közli a fontosabb tanügyi hiroket s felszólalásai sohasem hangzanak el a pusztában. Kiváló érdekességet kölcsönözne a lapnak Szekely Huszár heti krónikái is, melyekben a hét aktualisabb kérdéseivel foglalkozik szellemesen és mindig találóan. A Nemzeti Iskola hetenként egyszer jelenik meg s előfizetési ára negyedévre 1 frt, félévre 2 frt, egész évre 4 frt. Kiadóhivatal: Budapest, Rottenbiller utcza 5/a.

— **Egy bevált ujság.** Vagy egy fertály esztendővel ezelőtt, bizonyosan emlékezik rá a magyar közönség, tizennyolcz budapesti ujságiró megalapitotta a Budapesti Napló-t. Irók és poéták, a kik köztudomás szerint mindig problemákon törik a fejüket, közös uj problémát állitottak maguknak: miképp kell megteremteni az „önkezelési" ujságirót, miképp kell felszabaditani a sajtót a tőke járma alól, miképp lehet független lapot teremteni, megteremteni az ujságirók lapját? A dió kemény volt és nehéz a munka; egyrészt a körülmények kényszere, másrészt egy nagy eszme vitte rá a tizennyolczak csoportját, hogy szakitva a zsurnalisztikai munkafelosztásnak hagyományaival, magukra vállalják ők tizennyolczan az ujságiráson kivül még az ujságalapitásnak és az ujságkiadásnak gondjait is. Az ujságirók lapja embereinek persze nem is nagyon kinos munka ez. Oly sok és sokoldalu talentum került ebben a lelkes társaságban össze, hogy egy legelőkelőbb stilü ujságnak napról-napra való megismétlése csak természetes folyamat, ha ilyen elmés és kipróbált pennák fáradnak ebben. A Budapesti Napló, a melynek politikája független, szabadelvü és rendithetlen; a Budapesti Napló, a melynek tárczarésze, hirrovata és kritikája a magyar sajtóban kivánatos szinvonal mértéke lehetne; az az ujság, melynek főszerkesztője Vészi József, felelős szerkesztője Braun Sándor, melynek politikáját a szerkesztők mellett Beksics Gusztáv és Balogh Pál, a szabadelvü magyar ujságirásnak e fényes tollu, nagy tanultságu és erős logikáju triásza vezeti, a melynek tárczarovatát pedig Ábrányi Emil (Robin), Gergely István, Lyka Károly, Márkus József, Papp Dániel (Monachus), Pekár Gyula, Thury Zoltán, Tömörkény István, Feszl Géza, Szántó Kálmán, Munkácsy Kálmán stb. élénkitik.

Az önkezelési rendszer bevált a zsurnalisztikában és a Budapesti Napló, a mely saját specziálitása szerint minden nap hasábokon át bizalmasan is beszélget a közönségével (a „Szerkesztői üzenetek"-ben) nélkülözhetetlen társasága lett az olvasóinak. Már csak egy uj probléma marad az önkezelésnek e megoldott problémája után: mit adtak ezek a tizennyolczan a közönségüknek? Bizonyosan üditőbbnek tárt, mint a melylyel őket tartották a régi fészekben, a honnan négy hónap előtt a bizonytalan, de most már tisztán látható jövendőbe voltak kénytelenek testületileg egytől-egyig költözni. A ki egyébiránt gourmand a szellemi élvezetekben, az ugyis megtudhatja azt a titkot, ha előfizet a Budapesti Napló-ra. Ez az ujság éppen annak való, a ki már unja a szürkét, a sablont, a banálist.

— **Uj gazdasági lap.** „Magyar Gazdatiszt" czim alatt uj szaklap indult meg a fővárosban, mely a gazdasági szakismeretek terjesztése mellett legfőképpen a gazdasági alkalmazottak érdekeit fogja képviselni. Az első szám változatos tartalommal és ügyesen szerkesztve jelent meg. Ezen hézag-pótló lapot a legmelegebben ajánlhatjuk a gazdasági alkalmazottak figyelmébe, mutatványszámot ingyen küld a kiadóhivatal Budapest, VII. Károly körut 3. sz.

Előfizetési felhivás.

A Szabad Szó felelős szerkesztője és valamennyi munkatársa otthagyta a régi szerkesztőséget, hogy elveit szabadon szolgálhassa, hogy meggyőződését függetlenül nyilvánithassa. A Szabad Szó tulajdonosai ebben meggátoltak, de mi a Függetlenség-et semmiféle vállalat hatalma alá nem bocsátjuk, mert a lap felelős szerkesztője lesz a Függetlenség kiadótulajdonosa is. Fokozott buzgósággal és lelkesedéssel fogjuk szolgálni a Kossuth-párt magasztos elveit, a magyarság ügyét, olvasóink érdekeit. Törekvésünk lesz egyuttal, hogy olyan ujságot adjuuk a közönség kezébe, amely érdekességre, jóságra és tartalmának bőségére nézve vetekedjék minden más magyar ujsággal. Vezérczikkeinket Kossuth-párti képviselők fogják irni. Minden nap külön műmellékletet csatolunk a laphoz, év végén pedig diszes bekötési táblát, hogy a gyönyörü képeket az olvasó pompás albumba köthesse. Szerdán a Gyermekvilágot mesékkel és versikékkel adjuk a kicsinyeknek. Szombaton: Élczlap-mellékletet. Vasárnap: Szépirodalmi mellékletet. Pünkösdre minden előfizetőnek, aki mostantul minden hónapban addig előfizet, ajándékul küldünk egy Kossuth-párti-Albumot a Kossuth-párti képviselők, vidéki függetlenségi vezérfiak, politikai irók arczképeivel és czikkeivel. Ezt az albumot már most készitjük elő kiváló gonddal. Kérjük a függetlenség támogatását. Budapest, 1896. deczember havában. Dr. Székely Béla a „Szabad Szó" volt felelős szerkesztője. Dercsényi Dezső, Forrai Soma, Fülei-Sz. Lajos, Molnár Márton, Palotai Hugó, Révész Gyula, Révész Tivadar, Szekely Emil, Vári Sándor a „Szabad Szó" volt munkatársai. A „Függetlenség" előfizetési ára: Budapesten: egy hónapra 85 kr., negyedévre 2 frt 50 kr. Vidéken: egy hónapra 1 frt, negyedévre 3 frt. A ki most legalább egy hónapra előfizet, a „Függetlenség"-et deczember 25-től január 1-ig dijtalanul kapja. A „Függetlenség" kiadóhivatala, Budapest, VI., Teréz-körút 33. sz.

Szerkesztői üzenetek.

E—l. *Helyben.* Nagyon tévedsz! — Vedd figyelembe, hogy az illető nem tud elfogulatlanul gondolkozni e tárgyban, mivel érdekelve van *összeköttetései* által. No már most akár courtisan hajlamaitól vezéreltetve, akár platonikus vonzalomból, ellenünkben, nekik ad igazat, habár bensőleg talán-talán meggyőződése ellenére teszi. Egyébként elgondolhatod, hogy ama vélemény nyilvánitások mennyire búsitanak — miután olyan mértékadó helyről jönnek! Szóval körülményesebben.

P. Ö. *N.-Csoó.* Mikor találhatlak odahaza? Multkor, őszinte sajnálatomra, nem mehettünk be kozzád, miután kifogytunk az időből, hanem a napokban — — — Értesits, mikor?

F. Kegyed meg fog érteni bennünket, ha azt adjuk válaszul, hogy, a Dalai Láma és a láma dalai, az nem mindegy.

De ez már mégis sok! Nem sok, dehogy sok. Sőt ellenkezőleg: nagyon kevés. Mert, hogyan is lehetne sok az, ha valaki egy oktáv papirnak mindkét oldalát teleirja s mikor elkészült vele, ihletett merészséggel kinevezi a firkálással értéktelenné vált oktáv papirt tárczacikkelynek. Uram! Itt vannak az ünnepek, — gyénja meg a bűneit.

— **A „Magyar Hirlap“.** Ebben a mai, mindenféle érdek által befolyásolt korban rendkivül fontos az, hogy a nyilvánosság organumai közt, amelyek a közvéleményt irányitják, legyen olyan megbizható, minden tekintetben szavahihető, komoly és jóhiszemü lapja az olvasóközönségnek, amely nem áll semmiféle klikknek a szolgálatában és még politikai tekintetben is feltétlenül megtartja függetlenségét, határozottságát, önállóságát. Ilyen lap a „Magyar Hirlap“, amely immár hat esztendei pályafutása után büszkén tekinthet vissza mozgalmas és eseményekben gazdag multjára, valamint arra a szereplésre, amelylyel az egész ország olvasó publikumát megtudta nyerni és hóditani. A „Magyar Hirlap“ elől áll a sorban azok között a lapok között, melyek ily gavalléros módon tudják a közönséggel szemben practice is bizonyitani annak a régi jó közmondásnak az igazságát, hogy apró ajándékok tartják fenn a barátságot. Erre a barátságra a „Magyar Hirlap“, amely annyit tett és tesz folytonosan a közönség érdekeinek a védelemben: igazán rászolgált. (Az előfizetési összeg egy hónapra 1 frt 20 kr., negyedévre 3 frt 50 kr., a „Magyar Hirlap“ kiadóhivatalához Honvéd-utcza 4. sz. küldendő.)

Piaczi árak.

		frt.	kr.		frt.	kr.
Buzaliszt I.	100 kilo	6	80	100 kilo burgonya	1	85
„ II.	„	6	20	Marha zsir	—	68
Rozsliszt I.	„	6	20			kr.
„ II.	„	—	—	Marhahus . 1 kilo		48—60
Buzakorpa .	„	5	10	Disznóhus . „		56—60
Rozs „ .	„	5	—	„ zsir . „		68
Köleskása .	„	13	50	Borjuhus . „		72—88
Dara . .	„	16	—	Birkahus . „		36
Árpa dara .	„	7	—		frt.	kr.
Széna . .	„	2	70	1 méteröl bükkfa	14	—
Szalma . .	„	1	60	„ „ dorong	12	—
				„ tölgyfa	9	40
				„ „ dorong	7	60

G a b n a á r a k.

Buza	100 kilo . .	8 frt. 20	krtól	8 frt. 25	kr-ig.
Rozs	„ . .	6 „ 90	„	7 „ —	„
Árpa	„ . .	6 „ —	„	— „ —	„
Kukoricza	„ . .	5 „ 40	„	5 „ 60	„
Zab	„ . .	5 „ —	„	5 „ 10	„

Vasuti menetrend.

Állomások.	II. III. oszt. kocsikkal.				
Középeurópai idő.	reggel	d. e.*		d. u.	este†
Köszeg ind.	4.50	8.05	11.51	4.26	8.45
Lukácsháza (m. h.)	5.03	8.19	12.04	4.40	8.59
Német-Gencs (m. h.)	5.18	8.35	12.20	4.57	9.15
Szombathely érk.	5.33	8.50	12.34	5.12	9.30
Szombathely ind.	6.45	11.04	3.15	7.05	9.55
Német-Gencs (m. h.)	7.01	11.19	3.31	7.21	10.10
Lukácsháza (m. h.)	7.18	11.35	3.48	7.38	10.27
Köszeg érk.	7.31	11.47	4.01	7.51	10.40

*) Csak kedden és pénteken közlekedik.
† Csak nyáron vasár- és ünnepnapokon közlekedik.

Magyar királyi államvasutak.

Budapestre.

Szombathely	éjjel	2.40	reggel	8.55	d. u.	12.39	este	10.48
Vép . . .	„	2.56	„	—.—	„	12.52	„	11.01
Sárvár . .	„	3.26	„	9.21	„	1.15	„	11.28
Kis-Czell .	reggel	4.46	„	9.50	„	2.18	„	12.06
Győr . . .	d. e.	10.34	„	11.18	„	5.03	„	2.18
Bpestre érk.	d. u.	1.25	d. u.	2.10	este	9.20	„	7.30

Budapestről.

Budapest .	regg.	8.35	d. u.	1.35	d. u.	2.05	este	9.30
Győr . . .	d. e.	11.30	„	1.35	„	5.30	„	2.10
Kis-Czell .	d. u.	1.49	este	6.03	este	8.43	„	4.11
O.-Asszonyfa	„	—	„	—	„	—	„	—
Sárvár . .	„	2.23	„	6.28	„	9.34	„	4.45
Vép . . .	„	2.49	„	—.—	„	10.07	reggel	5.12
Szombath. é.	„	3.02	„	6.58	„	10.23	„	5.25

Déli vasut menetrendje.

Szombathelyről Bécs felé indul:

Szombathely	reg.	4.00	reg.	5.52	d. e.	11.00	d. u.	4.39
Acsád	„	4.18	„	6.07	„	11.13	„	4.55
Bécsbe érk.	„	9.00	„	9.40	d. e.	2.40	„	8.58

Bécs felől Szombathelyre indul.

Bécs	regg.	7.20	delb.	1.35	d. u.	5.05	est.	7.40
Acsád	„	10.41	„	4.55	„	9.08	éj.	12.20
Szombath. é	„	10.55	„	5.07	„	9.22	„	12.37

Szombathelyről Nagy-Kanizsa felé indul:

Szombathely . . .	d. e.	11.07	este	5.17	éjjel	12.51
Dömötöri	„	11.23	„	—.—	„	1.10
Molnári	„	11.32	„	—.—	„	1.21
Győrvár	„	12.—	„	—.—	„	1.53
N.-Kanizsára érk. .	„	1.34	„	10.15	„	8.42

Kanizsa felől Szombathelyre indul:

N.-Kanizsa	éjjel	12.45	reggel	8.55	d. u.	2.05
Győrvár	„	2.39	„	—.—	„	3.38
Molnári	„	3.14	„	—.—	„	4.05
Dömötöri	„	3.27	„	—.—	„	4.15
Szombathelyre ér. .	„	3.47	„	10.51	„	4.31

Szombathelyről Grácz felé indul:

Szombathely	regg.	5.45	d. u.	3.14	éjjel	7.—
Kis-Unyom	„	5.55	„	3.27	„	—.—
Egyházas-Rádocz . . .	„	6.12	„	3.40	„	—.—
Körmend	„	6.28	„	3.53	„	7.28
Csákány	„	6.41	„	4.06	„	—.—
Rátót	„	6.51	„	4.15	„	7.44
Szt-Gotthárd	„	7.11	„	4.33	„	7.59
Gyanafalva	„	7.38	„	4.50	„	8.10
Gráczba érkezik	d. e.	10.25	este	7.35	„	9.40

Grácz felől Szombathelyre érkezik:

Grácz	reggel	5.15	regg.	8.10	este	6.18
Gyanafalva	„	6.53	„	10.56	„	8.48
Szt-Gotthárd	„	7.05	„	11.11	„	9.04
Rátót	„	7.17	„	11.29	„	9.22
Csákány	„	—.—	„	11.39	„	9.32
Körmend	„	7.85	„	11.58	„	9.46
Egyházas-Rádocz . . .	„	—.—	„	12.08	„	10.—
Kis-Unyom	„	—.—	„	12.22	„	10.14
Szombathelyre érkezik .	„	8.04	„	12.36	„	10.28

Hirdetések.

Spanyol-bor nagykereskedés.

Vinador

Hamburg. **Bécs.**

Uj védjegy veres nyomással a kupakon.

Különféle külföldi bor- és cognac eredeti palaczkokban és eredeti árban kapható:

Waisbecker Ede ur füszer-, csemege- és borkereskedésében és **Jánosa Gyula** ur füszerkereskedésében.

Poharankinti kimérés:

Waisbecker Ede ur füszer-, csemege- és borkereskedésében és **Lenner** kávéházban.

A Vinador czégre valamint a törvényileg bejegyzett fenti védjegyre tessék különösen figyelni, miután csak az esetben vállalunk teljes felelőséget az italok valódisága és jóságáért.

Pserhofer J. vértisztitó labdacsai,

azelőtt „általános labdacsok“ név alatt; mely utóbbi nevet teljes joggal megérdemlik, mivel csakugyan alig létezik betegség, melyben ezen labdacsok csodás hatásukat ezerszeresen be nem bizonyitották volna.

Évtizedek óta ezen labdacsok általános elterjedésnek örvendenek és alig van család, melyben ezen kitünő háziszerből készlet nem volna található. Számtalan orvos által ezen labdacsok háziszerül ajánltattak minden oly bajoknál, melyek a rossz emésztésből és székrekedésből erednek: mint epe-zavarok, májbajok, kólika, vértolulások, aranyér, béltétlenség és hasonló betegségeknél. Vértisztitó tulajdonságuknál fogva kitünő hatással vannak vérszegénység s az abból eredő bajoknál is: igy sápkórnál, idegességből származó fejfájásoknál stb. Ezen vértisztitó labdacsok oly könnyen hatnak, hogy a legcsekélyebb fájdalmat sem okozzák és ennek folytán még a legzgyengébb egyének, de még gyermekek által is minden aggodalom nélkül is bevehetők.

A számtalan hálairatból, melyet a labdacsok fogyasztói a legkülönbözőbb és legnehezebb betegségek után egészségük visszanyerése folytán hozzánk intéztek, ezen helyen csakis néhányat emlitünk azon megjegyzéssel, hogy mindenki, a ki ezen labdacsokat egyszer használta, meg vagyunk győződve, azokat tovább fogja ajánlani.

Köln, 1883 április hó 30-án.

Tisztelt Pserhofer ur! Legyen oly szives és küldjön nekem ismét 15 tekercset az ön felülmulhatlan vértisztitó labdacsaiból utánvétellel. Fogadja ez uton a legmélyebb köszönetemet labdacsai csodahatásáért.

Maradok teljes tisztelettel Pawlistik Ferencz, Köln, Lindenthal.

Hrasche, Elődnik mellett, 1887. szeptember 12.

Tekintetes ur! Isten akarata volt, hogy az Ön labdacsai kezeim közé kerültek, melyeknek hatását ezennel megirom: Én gyermekágyban megbetegedtem olyannyira, hogy semmi munkát sem voltam többé képes végezni és bizonyára már a holtak közt volnék, ha az Ön csodálatra méltó labdacsai engem nem mentettek volna meg. Az Isten áldja meg Önt ezért ezerszer. Nagy bizalmam van, hogy ezen labdacsok engem is tökéletesen kifognak gyógyitani, a mint már másoknak is egészségük visszanyerésére segitségül szolgáltak.

Knißc Teres.

Bacs-Ujhely, 1887. november 9-én.

Mélyen tisztelt ur! A legforróbb köszönetemet mondom ezennel Önnek 60 éves nagynéném nevében. Az illető 5 éven át szenvedett gyomorhurutban és vizkórságban, már életét is megunta, melyről egyébként le is mondott, midőn véletlenül egy dobozt kapott az Ön kitünő vértisztitó labdacsaiból s azoknak állandó használata folytán tökéletesen kigyógyult.

Legfőbb tisztelettel Weinzettel Josefa.

Eichengraberamt, Gföhl mellett, 1893. márczius 27.

Tekintetes ur! Alulirott ismételten kér 4 csomagot az ön valóban hasznos és kitünő labdacsaiból. El nem mulaszthatom legnagyobb elismerésemet kifejezni ezen labdacsok értéke felett és azokat, a hol csak alkalmam nyilik, a szenvedőknek legmelegebben fogom ajánlani. Ezen hálairatom tetszés szerinti használására önt ezennel felhatalmazom.

Teljes tisztelettel Haba Ignacz.

Ostersdorf, Kolbach mellett, Szilézia, 1888. október 8.

T. ur! Felkérem, miszerint az ön vértisztitó labdacsaiból egy csomagot 6 dobozzal küldeni szivesked jék. Csakis az ön csodálatos labdacsainak köszönhetem, hogy egy gyomorbajtól, mely engem 5 éven át gyötört, megszabadultam. Ezen labdacsok nálam sohasem fognak kifogyni, s midőn legforróbb köszönetemet kifejezem, vagyok tisztelettel Zwickl Anna.

Ezen vértisztitó labdacsok csakis a **Pserhofer J.**-féle, az **„arany birodalmi almához“ czimzett gyógyszertárban, Bécsben, I., Singerstrasse 15. sz. a.** készittetnek valódi minőségben s egy 15 szem labdacsot tartalmazó doboz ára 21 kr. Egy csomag, melyben 6 doboz tartalmaztatik, 1 frt 5 krba kerül, bérmentetlen utánvételi küldéssel 1 frt 40 kr. Egy csomagnál kevesebb nem küldetik el.

Az összeg előbbeni beküldésénél (mi legjobban postautalványon eszközöltetik) bérmentes küldéssel együtt: 1 csomag 1 frt 25 kr., 2 csomag 2 frt 30 kr., 3 csomag 3 frt 35 kr. 4 csomag 4 frt 40 kr., 5 csomag 5 frt 20 kr. és 10 csomag 9 frt 20 krba kerül. — **Kaphatók Török József gyógyszertárában, Budapesten.**

NB. Nagy elterjedtségük következtében ezen labdacsok a legkülönfélébb nevek és alakok alatt utánoztatnak; ennek következtében kéretik **csakis Pserhofer J.**-féle vértisztitó labdacsokat követelni és csakis azok tekinthetők valódiaknak, melyeknek használati utasitása Pserhofer J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

Bernhardi-féle alpesi-fü liqueur **Bernhard W. O.-tól. Bregenzben.** $^1/_1$ üveg 2 frt 60 kr. $^1/_2$ üveg 1 frt 40 kr. $^1/_4$ üveg 70 kr.

Amerikai köszvénykenőcs, gyors és biztos hatásu legjobb szer minden köszvényes és csúzos bajok, u. m.: gerinczagybántalom, tagszaggatás, ischias, migraine, ideges fogfájás, főfájás fülszaggatás stb ellen 1 frt 20 kr.

Tannochinin hajkenőcs **Pserhofer J.-től.** Évek hosszu sora óta valamennyi hajnövesztő szer között orvosok által a legjobbnak elismerve. Egy elegánsan kiállitott nagy szelenczével 2 frt.

Általános tapasz **Steudel tanártól.** Ütés és szurás által okozott sebeknél, mérges daganatoknál, ujjkukacs, sebes- vagy gyuladt-mell vagy más ily bajaknál, mint kitünő szer lőn kipróbálva. Egy tégely 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Fiaker-por, hurut, rekedtség és köhögés ellen. 1 doboz 35 kr, bérmentve 60 kr.

Ferencz-pálinka sóval vagy só nélkül. 1 üveg 70 kr.

Fagybalzsam, **Pserhofer J.-től.** Sok év óta a fagyos tagokra és minden idült sebre, mint legbiztosabb szer elismerve. Egy köcsög 40 kr. Bérmentve 65 kr.

Utifünedv, egy általánosan ismert kitünő háziszer, hurut rekedtség, görcsös köhögés stb. ellen. Egy üvegecske ára 50 kr., 2 üveg bérmentve 1 frt 50 kr.

Élet-eszenczia (prágai csöppek) megrontott gyomor, rossz emésztés és mindennemü altesti bajok ellen kitünő háziszer. Egy üveg 22 kr., 12 üveg 2 frt.

Általános tisztitó-só **Bullrich A. W.-től.** Kitünő háziszer a rossz emésztés minden következményei, u. m.: főfájás, szédülés gyomorgörcs, gyomorhév, aranyér, dugulás stb. ellen. Egy csomag 1 frt.

Angol csodabalzsam, egy üveg 50 kr.

Por a lábizzadás ellen. Ezen por megszünteti a lábizzadást s az által képződő kellemetlen szagot, épen tartja lábbelit és mint ártalmatlan szer van kipróbálva. Egy dobozzal 50 kr. Bérmentve 75 kr.

Golyva-balzsam, kitünő szer golyva ellen. Egy üveg 40 kr. bérmentes küldéssel 65 kr.

„Stoll“-féle Kolapraeparatumok. Kitünő szer gyomor- és bélbetegségeknél, az idegek erősitésére, 1 liter kola-elixir vagy bor 3 frt, fél liter 1 frt 60 kr, negyed liter 85 kr.

Kola-elixir vagy bor, üvegekben darabonkint 5 frt 50 kr, 3 frt, 1 frt 60 kr.

Mia-Poko, kitünő szer egyoldalu fej- és fogfájás, rheumatizmus stb. ellen. 1 frt.

Ezen itt felsorolt készitményeken kivül, az osztrák lapokban hirdetett összes bel- és külföldi gyógyszerészeti különlegességek raktáron vannak és a készletben netán nem levők gyorsan és olcsón megszereztetnek. — Postai megrendelések a leggyorsabban eszközöltetnek, ha a pénzösszeg előre beküldetik; nagyobb megrendelések utánvétellel küldetnek. Bérmentve csakis oly esetben történik a küldés, ha az összeg előre beérkezik, mely esetben a postaköltségek sokkal mérsékeltebbek. — Valódiaknak csak azok tekinthetők, melyek használati utasitása a PSERHOFER J. névaláirással fekete szinben és minden egyes doboz fedele ugyanazon aláirással vörös szinben van ellátva.

PSERHOFER J. gyógyszerész „zum goldenen Reichsapfel“ **Bécs, I., Singerstrasse 15.**

Raktárban Budapesten: Török József (Király-utcza.)

Védjegy 19. és 20. sz.

Az általánosan ismert, jó hírnévnek örvendő s több oldalúlag kitüntetett sósborszesz-készítményem — kelendőségénél fogva — sok utánzásnak lévén az utóbbi időben kitéve, elhatároztam, hogy azokon czimjegyeimet módosítom s arra kék nyomatban saját házam külső alakját veszem föl, bejegyeztetvén azt egyszersmint védjegyként a budapesti iparkamaránál. A

SÓSBORSZESZ

gyors enyhítési eszközül: **csuszos, szaggatás, fog- és fejfájdalmak, szemgyengeség, bénulások, zsugorok stb.** ellen; de különösen a **bedörzsölés kenő-gyurógyógymódnál (massage)** igen jó hatásunak bizonyult, **fogtisztító szerül** is igen ajánlható, a mennyiben a **fogak fényét** elősegíti, a **foghust erősbíti** és a **száj tiszta, szagtalan ízt** nyer a szesz elpárolgása után, valamint ajánlatos e szer **fejmosásra** is a **hajidegek** erősítésére s **fejkorpa képződés megakadályozására** és **annak megszüntetésére.**

Egy nagy üveg ára 90 kr., egy kisebb üveg ára 45 kr.,

BRÁZAY KÁLMÁN,

Budapesten, IV. ker., múzeum-körut 23. sz.

Kapható Köszegen: Schneller Ernő, Fuchs Ferencz, Unger József, Pollák Sándor, Jánosa Gyula, Waisbecker Ede és Wentzl Ede füszerkereskedőknél.

Pilnay-féle Bazár!

(Köszeg, főtér.)

Minden

Diszáru és nürnbergi játékczikkek.

Ezen czikkek elárusitás felhagyása végett

nagyon olcsón adatnak el.

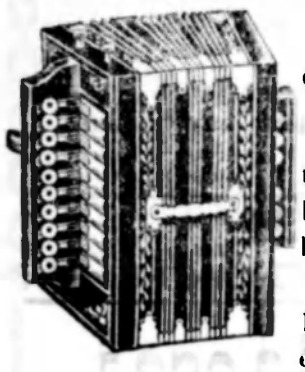

Csak 4½ frtért

szállítom világhírű

„Bohemia"

nevű vonó-harmonikáimat hosszu kelepel és valódi gyöngyház-táblácskákkal.

A hangszer kettős fuvóval, 11 rétü erős bőrrel és ezen erős ercz-sarokvédőkkel van ellátva.

A hangok egyes lemezeken vannak elhelyezve, minéfogva a harmonika nagyszerü hangot ad.

40	hangos	2 sorozatos	15½ × 33	cm. nagys.	= 3½ frt
60	„	3 „	17 × 34	„ „	= 5½ „
80	„	4 „	17½ × 34½	„ „	= 6½ „

Ontanulásra való utasitás ingyen. Szállitás és csomagolás 60 kr. Illusztrált árjegyzék ingyen.

Schuster C. A. vonó harmonika-késztiő **Graslitz.**

Széthüldés utánvétellel. — Átcseréles megengedtetik.

Összeköttetés elárusitókkal kerestetik.

Még csak néhány napig.

Huzás már 1896. december 28-án.

Magy. kir.

jótékonycélu államsorsjáték

főnyeremény 60,000 frt.

Az összes nyeremények összege 160,000 frt.

Sorsjegyek á **2 frtért** kaphatók a lottóigazgatóságnál Budapesten (Pest, fővámház, felemelet), a hova a megrendelt sorsjegyek ára postautalvány mellett előre beküldendő, valamennyi lotto-, só- és adóhivatalnál, a legtöbb postahivatalnál, a bécsi „Merkur"-nál és minden városban és nevezetesebb helységben felállitott egyéb sorsjegyárusló közegnél.

Budapesten, 1896. October hó 4-én.

Magy. kir. lotto-igazgatóság.

A legszebb öröm

egy gazdagon diszitett karácsonyfa.

Bámulatos olcsó pompás diszitményeket, melyek minden évben ismét felhasználhatók, — ajánl a régi jó hirnévnek örvendő, többszörösen kitüntetett czég:

Bisenius Ferencz Károly

Bécs, I. Singerstrasse 11. sz.

Kérem a czimet pontosan megfigyelni, hasonhangzásu czégekkel semmi összeköttetésem nincs, fiók üzletem sehol sincs.

Egy 100 drbból álló gyüjtemény pompás karácsonyfadisz, plastikus karácsonyfaemberrel 2 frt 75 kr.

Egy 120 drbból álló gyüjtemény hason-diszitmény nagy brillans-csillaggal 3 frt 75 kr.

Egy 150 drbból álló gyüjtemény. Diszitmények egy plastikus lebegő angyallal selyemruhában és harsonával 6 frt 75 kr.

Karácsonyfa-mignon-lampacskák. 25 drb. különféle alakuak, arany ezüst és szinekben 1 frt.

Szab. gyertyatartók, tuczatonkint 8, 18, 30, 48, 60 és 75 kr.

Pompás ragyogó angyalfürtök aranyban, ezüstben és szinekben á 10 és 16 kr. **Szab. karácsonyfamoha** csomagonkint arany vagy ezüstben 30 kr.

Jegfüzérek aranyban, ezüstben vagy broncebau 10 mt. 75 kr.

Hóvatta dupla csomagolás 12 kr.

Jegszövetek 15 kr.

Igen értékes összállitás **juxe lotterie és tombolák** részére fő- és melléknyereményekkel, nyereményenkint 5 krtól fölfelé.

Veszélynélküli szalontüzijátékok, karácsonyra és Sylvester estére, gyüjteményenkint 60 kr. 1 frt 20 kr. 2 frt 50 kr. és 4 frt.

Különleges árjegyzék ingyen.

„KÉPES CSALÁDI LAPOK."

A legolcsóbb és azért a legelterjedtebb képes hetilap!

Megjelenik minden héten bő irodalmi és ismeretterjesztő tartalommal és külön beköthető regénymelléklettel.

Havonként kétszer „Hölgyek Lapja" czimü félives mellékletet ad, párisi divatképekkel és bő divattudositással.

A **„Képes Családi Lapok"** olyan szellemben és irányban van szerkesztve, hogy ifju és öreg külön s együttvéve elvezettel olvashatja.

A **„Képes Családi Lapok"**-ba a régi és ujabb irói és költői gárda minden számottevő tagja dolgozik.

A **„Képes Családi Lapok"**-nak regényei, elbeszélései, rajzai, humoreszkjei, költeményei kedélynemesitő olvasmányok. Irányczikkeivel a társadalom minden kérdéseire kiterjeszkedik. Orvosi és egyéb czikkei pedig tanulságosak.

A **„Képes Családi Lapok"** minden évben négy regényt ad mellékletül, még pedig czinos szines borítékkal, éves előfizetőinek.

A **„Képes Családi Lapok"** boritéka szellemes és szórakoztató csevegések, illetve kérdések és feleletek tárháza.

A **„Képes Családi Lapok"** előfizetői dijtalanul közölhetik gondolataikat az „előfizetők postájában."

A **„Képes Családi Lapok"** képei lehetőleg alkalomszerüek, diszesek és tanulságosak.

A **„Képes Családi Lapok"** 1897. január első számával XIX-ik évfolyamába lép.

Ez ujévi számában következő érdekes és kiváló közlemények jelentek meg:

Csendes világ, regény, Beniczkyné Bajza Lenkétől; **Évfordulón**, költemény, Jámbor Lajostól; **Régi történet**, beszély, Lauka Gusztávtól; **Hogyan ruházkodjunk télen?** orvosi czikk, dr. Fodor tanártól; **Bál után**, vig monolog, Oláh Györgytől; **A költő**, költemény, Rudnyánszky Gyulától; **Boldog ujévet!** életkép, Mericzayné Karossi Irmától; **Megnyugtató történet**, freskó, Krudy Gyulától; **Én is!** regény Tolnai Lajostól.

Mutatványszámokat bármikor szivesen küld A **„KÉPES CSALÁDI LAPOK"** kiadóhivatala **Budapest, Vadász-u. 14. saját házában.**

Előfizetési árak

a **„KÉPES CSALÁDI LAPOK"**-ra a *„Hölgyek Lapja"* czimü divatlappal és a regénymelléklettel együtt:

Egész évre	6 forint.
Fél évre	3 forint.
Negyedévre	1 forint 50 kr.

Figyelmeztetés.

A ki 3 uj előfizetőt gyüjt s az előfizetési összeget egyszerre beküldi, annak elismerésül egy díszes emlékkönyvet küld a kiadóhivatal.

Kérjük az előfizetések megujitását, s lapunknak az ismerősök köreiben terjesztését.

A ki az egész évre szóló hat frtnyi előfizetési összeget 80 kr. csomagolási és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküldi, annak elismerésül 4 regényt küldünk; s ki a 3 frt előfizetési összeget 40 kr. csomagolási és postaszállitási dijjal egyszerre beküld, annak két regényt küldünk elismerésünk jeléül, és a ki csak 1 frt 50 krnyi negyedévi előfizetési dijat 20 kr. csomagolási és postaszállitási dijjal együtt egyszerre beküld, annak a kiadóhivatal egy regényt küld jutalmul.

Előfizetéseket (*a hónap bármely napjától*) elfogad a **„KÉPES CSALÁDI LAPOK"** kiadóhivatala, **Budapest, Vadász-utcza 14. szám.**

Életnagyságu

arczkép

krétarajzban.

Legszebb szobadisz.

Legkedvesebb emlék.

Legalkalmasabb ajándék

karácsony és ujévre.

Egy legujabb módszer segitségével 24 óra alatt életnagyságu mellképeket készitek művészies kivitelben, eddig még soha el nem ért tökéletességgel és olcsó árban.

Tessék árjegyzéket kérni.

Kohn Dávid,

Budapest, Karoly-körut 17.

Ügynökök mindenütt kerestetnek.

Richter-féle Horgony-Pain-Expeller

Liniment. Capsici comp.

Ezen hirneves háziszer ellentállt az idő megpróbálásának, mert már több mint 27 év óta megbizható, **fájdalomcsillapitó bedörzsölésként alkalmaztatik köszvénynél, csuznál, tagszaggatásnál és meghuléseknél és az orvosok** által bedörzsölésekre is mindig gyakrabban rendeltetik. A valódi Horgony-Pain-Expeller, gyakorta Horgony-Liniment elnevezés alatt, nem titkos szer, hanem igazi népszerü háziszer, melynek egy háztartásban sem kellene hiányozni. 40 kr., 70 kr. és 1 frt. üvegenkénti árban majdnem minden gyógyszertárban készletben van; **főraktár: Török József gyógyszerésznél Budapesten.** Bevásárlás alkalmával igen óvatosak legyünk, mert több kisebbértékü utánzat van forgalomban. **Ki nem akar megkárosodni,** az minden egyes üveget „Horgony" védjegy és Richter czégegyzés nélkül mint **nem valódit** utasitsa vissza.

RICHTER F. AD. és társa, cs. és kir. udvari szállitók, RUDOLSTADT.

Nyomatott Feigl Gyula könyvnyomdájában Köszegen.